

XI. VÝROČNÝ SLOVENSKÝ ENERGETICKÝ KONGRES EN•KO 2014

Bratislava 23. – 24. apríla 2014

Rámec klimaticko – energetickej politiky EÚ 2030 a pozícia Slovenskej republiky

Ján Petrovič
generálny riaditeľ sekcie energetiky
Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

Klimaticko energetická politika

2008/2009

2011

2014

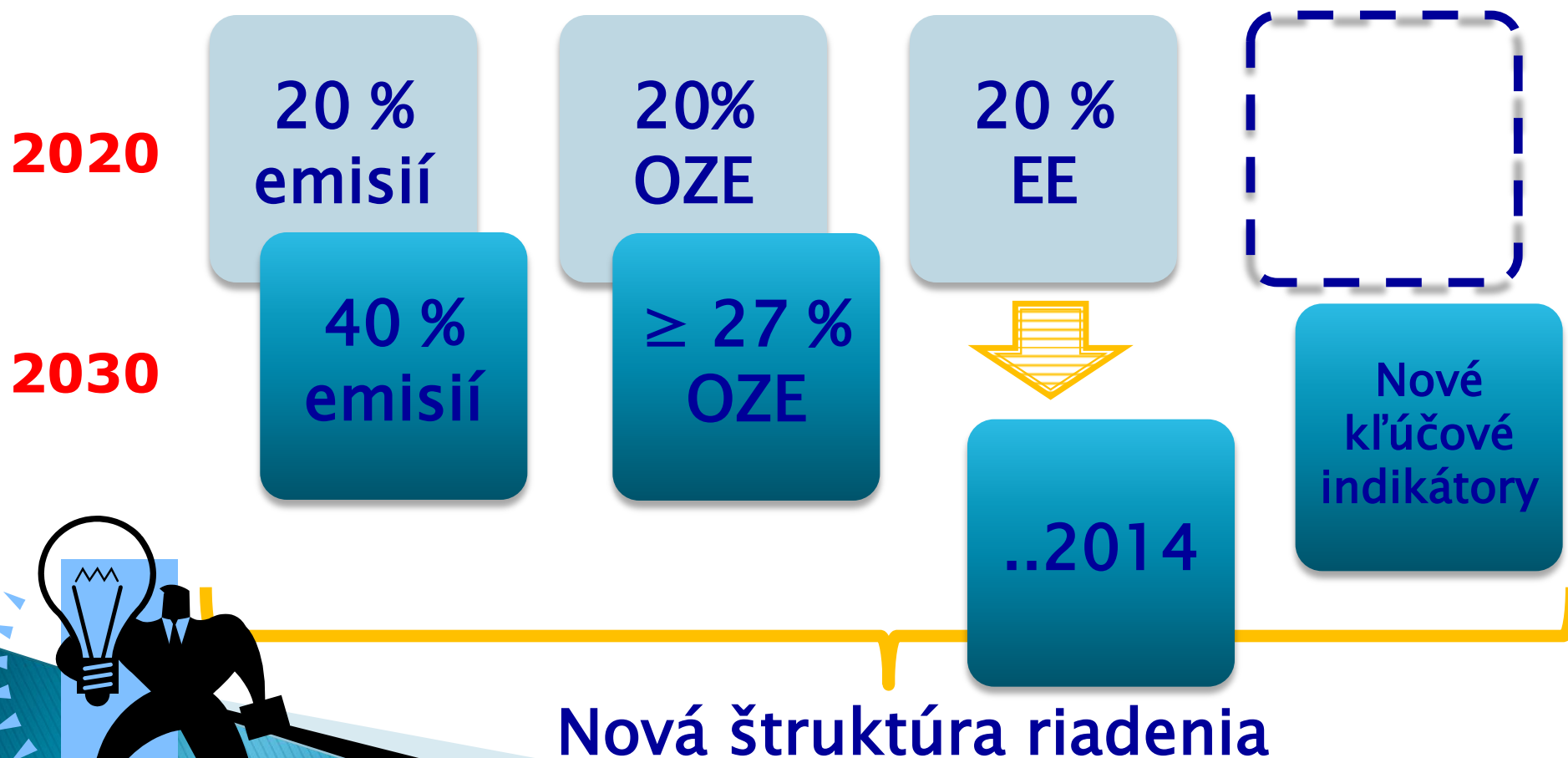
Klimaticko –
energetický balíček
EÚ (2009)

Energy
roadmap 2050

Klimaticko energetická politika

Rámec politik klímy a energetiky 2030

Rámec politik klímy a energetiky 2030

21.januára 2014 zverejnila EK návrh Rámca politik v oblasti klímy a energetiky na obdobie rokov 2020 až 2030.

Oznámenie Rámec politik v oblasti klímy a energetiky na obdobie rokov 2020 až 2030
(**záväzný cieľ emisií skleníkových plynov** na úrovni - **40%** do 2030 v relatívnom porovnaní oproti roku 1990 a **záväzný, agregovaný cieľ na EÚ úrovni 27%** (**indikatívny cieľ obnoviteľných zdrojov na národnej úrovni**), energetická efektívnosť nie je súčasťou balíčka – opatrenia sa preskúmajú v rámci plánovanej revízie smernice o energetickej efektívnosti v lete 2014

Cieľ na zníženie emisií vo výške -40% by mal vytvoriť podmienky pre dosiahnutie podielu obnoviteľných zdrojov na konečnej spotrebe vo výške 27%.

V elektrine sa uvažuje s minimálnym podielom vo výške 45% (súčasný podiel je 21%).

EK je presvedčená, že samostatný cieľ v doprave nemá zmysel.

Pokrok v oblasti energetickej efektívnosti sa dosahuje prostredníctvom osobitných politických opatrení.

Najdôležitejším opatrením v tejto oblasti je prijatie smernice o energetickej efektívnosti.

Rada a EP požiadali o posúdenie plnenia záväzkov v prvej polovici roka 2014 z hľadiska pokroku pri dosahovaní cieľa do roku 2020.

EK po vykonaní preskúmania zváži, či je potrebné navrhnuť zmenu smernice o energetickej efektívnosti.

Analýza vplyvov k predmetnému oznámeniu

Rámec politik klímy a energetiky 2030

3. Návrh Rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o zriadení a fungovaní trhovej stabilizačnej rezervy pre ETS a doplnení smernice 2003/87/EC (štrukturálna reforma schémy obchodovania s emisným kvótami)

EU ETS by mala zostať centrálnym nástrojom na realizáciu prechodu na nízko-uhlíkové hospodárstvo. EP a Rada schválili v decembri 2013 návrh, ktorým sa EK splnomocňuje odložiť aukciu 900 miliónov emisných kvót až na obdobie 2019/2020.

V opatreniach je však potrebné pokračovať a preto EK predložila návrh Rozhodnutia EP a Rady o zriadení a fungovaní trhovej stabilizačnej rezervy pre ETS.

4. Odporúčanie Komisie o minimálnych zásadách pre prieskum a ťažbu uhl'ovodíkov (ako napríklad bridlicového plynu) s použitím vysokoobjemového hydraulického štiepenia

Návrh odporúčania k bridlicovému plynu je nelegislatívneho charakteru

Sú v ňom uvedené minimálne požiadavky pre prieskum a ťažbu bridlicového plynu v EÚ.

Rámec politik klímy a energetiky 2030

Oznámenie EK o cenách energií, bezpečnosti dodávok a vnútornom trhu s energiami
(analytická informácia o vplyve cien a dopadoch na fungovanie vnútorného trhu)

Oznámenie o cenách energie analyzuje základné faktory ovplyvňujúce ceny energií a identifikuje hlavné riešenia, ktoré by mali slúžiť na zvýšenie konkurencieschopnosti hospodárstva EÚ

Medzi ne patrí

predovšetkým pokračujúca liberalizácia trhu s energiou, zahrňujúca väčšiu angažovanosť spotrebiteľov

diverzifikácia dodávok fosílnych palív do EÚ

zabezpečenie nákladovo efektívneho rozvoja obnoviteľných zdrojov energie

vytvorenie benchmarkov pre sieťové poplatky a praktiky

pokračovať pri dôraze na zvýšenie energetickej efektívnosti a na zavedenie inovatívnych technológií, vrátane zabezpečenia flexibility na strana spotreby

Členské štáty tiež zvážia aj úpravu, resp. zníženie daní a poplatkov pre energeticky náročné sektory priemyslu, táto pomoc však musí byť presná a adresná

Rámec politik klímy a energetiky 2030

Balíček dokumentov analyzujúcich hospodársky rozvoj v sektore energetiky (indikátory pre konkurencieschopnosť a aspekty riadenia rámca 2030 tzv. **new governance structure**);

Národné plány pre konkurencieschopnú, bezpečnú a trvalo udržateľnú energiu

EK - potrebné zjednodušiť a zefektívniť súčasné samostatné postupy na podávanie správ o energii z OZE, energetickej účinnosti a znížení emisií skleníkových plynov na obdobie po roku 2020.

Dodržanie príslušných cieľov by sa dosiahlo kombináciou opatrení Únie a vnútroštátnych opatrení opísaných v národných plánoch členských štátov pre konkurencieschopnú, bezpečnú a trvalo udržateľnú energiu.

Tieto plány by mali stanoviť jasný prístup na dosiahnutie domácich cieľov týkajúcich sa emisií skleníkových plynov v sektoroch mimo EÚ ETS, energie z obnoviteľných zdrojov, úspor energie, energetickej bezpečnosti, výskumu a inovácie a ďalších dôležitých rozhodnutí súvisiacich napr. s jadrovou energiou, bridlicovým plynom, zachytávaním a ukladaním uhlíka...

Systém riadenia by bol realizovaný v 3 krokoch

v prvom kroku by Komisia vypracovala podrobné usmernenia týkajúce sa realizácie nového procesu riadenia

v druhom by členské krajiny spracovali požadovaný plán

v poslednom kroku by z úrovne Európskej komisie boli plány posúdené z hľadiska prijatých národných záväzkov a predpokladov plnenia cieľov na úrovni spoločenstva

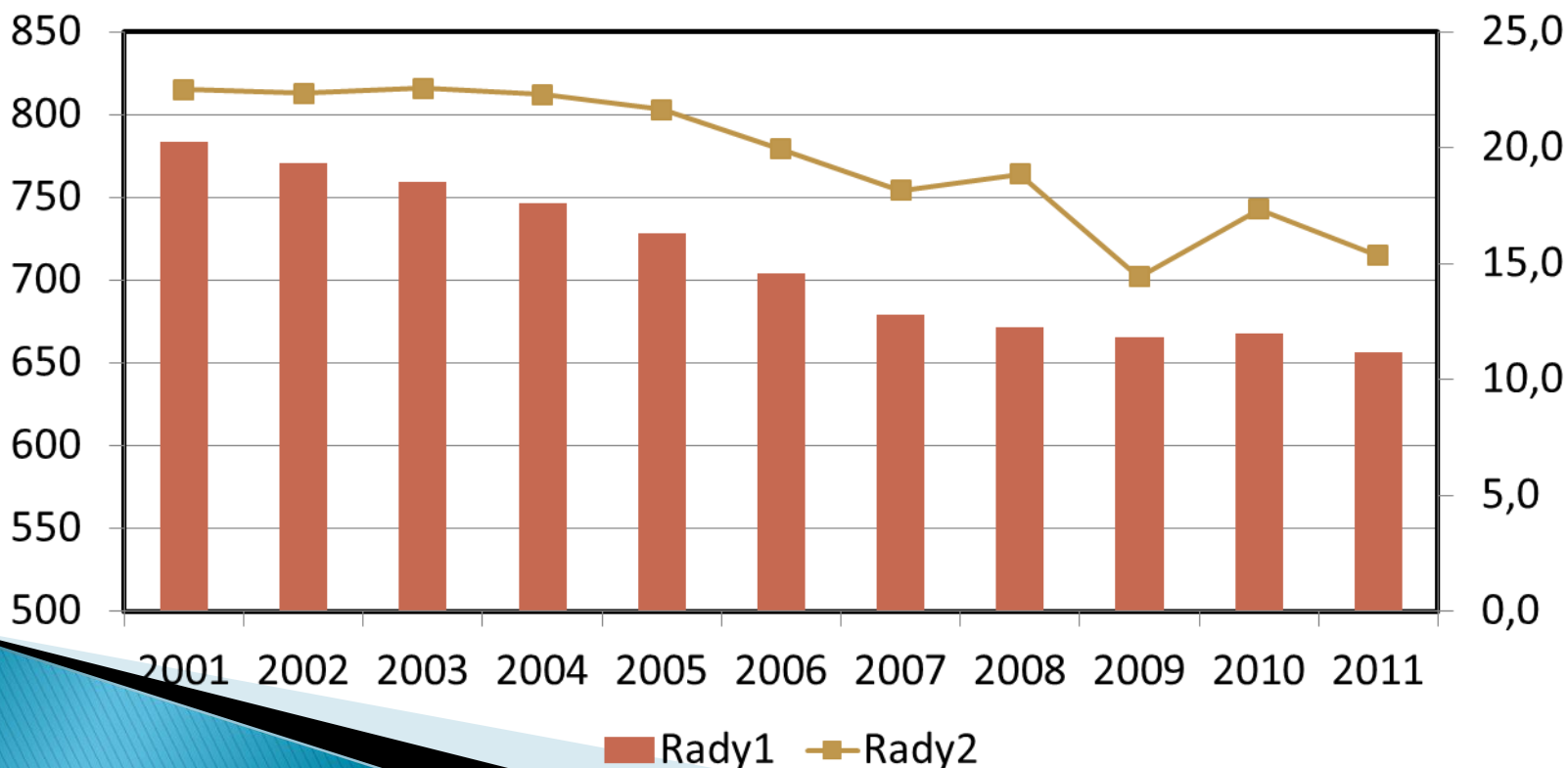
Energetická náročnosť

Energetická náročnosť, definovaná ako podiel hrubej domácej spotreby a hrubého domáceho produktu; v SR za ostatných 10 rokov klesajúci trend

V rokoch 2005-2010 znížila SR EN o viac ako 21% - najväčšie zníženie v EÚ-27 v danom období. Napriek tomuto poklesu, v rokoch 2005-2010 mala SR piatu najvyššiu energetickú náročnosť na základe stálych cien v EÚ-27

Pokles energetickej náročnosti o 45%

PJ/mld. eur

Národný indikatívny cieľ energetickej efektívnosti pre rok 2020

- ▶ **Cieľ EU** – 20% zníženie spotreby voči referenčnému scenáru PRIMES 2007
- ▶ **Konkrétne hodnoty**
- ▶ **1474 Mtoe spotreby primárnej energie**
 - 1078 Mtoe konečnej spotreby energie
 - 368 Mtoe úspor primárnej energie
- ▶ **Navrhnutý národný indikatívny cieľ SR**
 - Požiadavka zo smernice 2012/27/EU o energetickej efektívnosti
 - Požiadavka vyjadriť vo forme absolútnej hodnoty spotreby primárnej energie a konečnej spotreby energie, vrátane výpočtu

Cieľ energetickej efektívnosti vyjadrený v absolútnej hodnote konečnej spotreby energie v roku 2020	425 PJ (10,15Mtoe) (25%)
Cieľ energetickej efektívnosti vyjadrený v absolútnej hodnote primárnej spotreby energie v roku 2020	679 PJ (16,21Mtoe) (20%)

Súčasnost' a ciele OZE

Súčasnost'

- ✓ využívame OZE 54 PJ

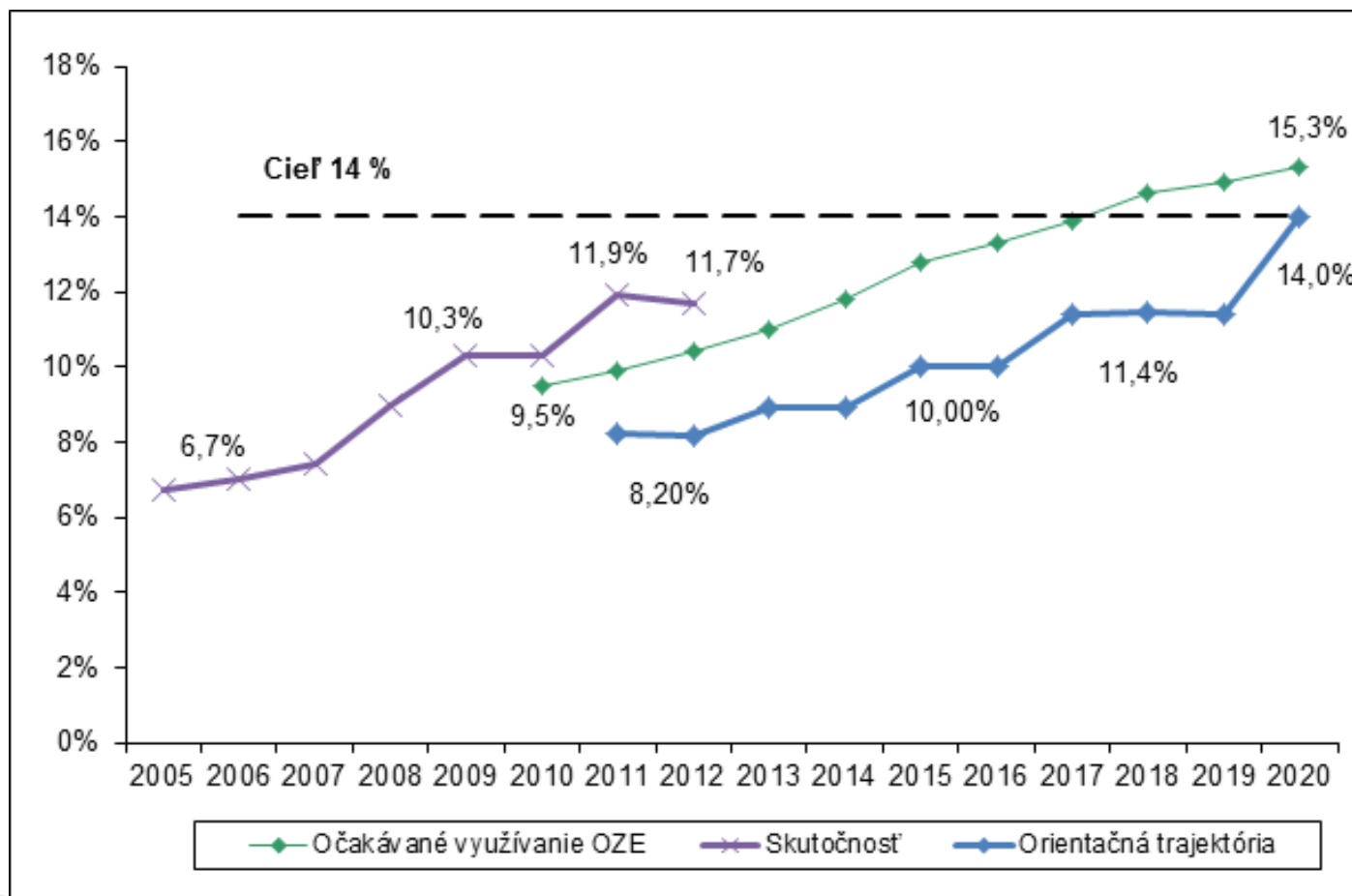
Trend využívania

- ✓ stabilne rastúci (30 PJ – 2001)
- ✓ nárast zodpovedajúci domácej ťažby uhlia
- **9,0 %** podiel OZE na spotrebe primárnych energetických zdrojov (energetický mix)
- **11,7 %** (v roku 2012) konečná spotreba OZE na konečnej energetickej spotrebe cca 460 PJ)
- ✓ **20,5 %** podiel výroby elektriny na spotrebe elektriny
- ✓ **4,5 %** podiel biopalív na spotrebe motorových palív (% biozložiek na energetický obsah motorových palív)

Ciele do roku 2020

- 14 %** podiel OZE na hrubej konečnej spotrebe energie v roku 2020
- 23 %** podiel OZE pri spotrebe elektriny v roku 2020 (indikatívny cieľ)
- 10 %** podiel OZE v doprave v roku 2020
- vyššie 80 %** podiel bezuhlíkovej výroby elektriny na celkovej výrobe elektriny

Porovnanie cieľe OZE s očakávaním a orientačnou trajektóriou

Rámec politik klímy a energetiky 2030 pozícia SR

- iniciatíva s významnými politickými, ekonomickými a environmentálnymi implikáciami,
- iniciatíva **nemôže oslabiť konkurencieschopnosť priemyslu** v globálnom meradle (hospodárske dopady by mohli postihnúť krajiny z najvyšším podielom priemyselnej výroby na HDP; v SR pritom priemysel predstavuje jeden z najvyšších podielov na HDP v celej EÚ; podiel priemyslu na HDP SR sa pohybuje medzi 25,5% do 32,6% v roku 2012),
- príležitosť na **nastavenie lepších podmienok pri modernizácii energetického sektora**, zabezpečenie stability dlhodobých investícií do znižovania emisií skleníkových plynov a rozvoja nízko-uhlíkových technológií, s cieľom zvýšiť konkurencieschopnosť európskeho priemyslu na globálnych trhoch,
- pred prijatím cieľov - je **potrebná hlbšia diskusia** (konkrétne dopady na ekonomiku, jasne a komplexne pomenovanie dôsledkov KEB pre jednotlivé krajiny v podobe analýz s podrobnými prepočtami),
- **klúčová z pohľadu SR** je navrhovaná záväzná redukcia emisií skleníkových plynov o 40% a záväzný agregovaný EÚ cieľ pre podiel obnoviteľných zdrojov energie na úrovni minimálne 27%

Rámec politik klímy a energetiky 2030

pozícia SR

- **podpora jediného cieľa - zníženia emisií skleníkových plynov do roku 2030**
 - technologicky neutrálnym a nákladovo efektívnym spôsobom s mimoriadnym **dôrazom na zachovanie konkurencieschopnosti nášho priemyslu**,
 - SR dlhodobo a veľmi intenzívne **zmenila svoj emisný profil** - výrazným spôsobom „minula“ disponibilný redukčný potenciál - ďalšie znižovanie emisií bude preto náročnejšie a spojené s omnoho vyššími nákladmi,
 - rozhodnutie o konečnej výške redukčného cieľa - bude závisieť od schválených princípov a kritérií pre stanovenie príspevkov členských krajín k celkovému cieľu zníženia emisií
 - dosiahnuť **dohodu o kritériách pre mechanizmus zdieľania nákladov** (*burden sharing*) na **princípe solidarity, nesmie sa pripustiť, aby chudobnejšie členské štáty EÚ**, ktoré budú znášať vyššiu mieru nákladov na dosiahnutie emisných cieľov, **doplatili na spoločné ciele**,
 - mechanizmus zdieľania nákladov musí zároveň **zohľadniť už vynaložené úsilie** ,
 - vzhľadom na ekonomický a sociálny význam a relatívne vysoký podiel prevádzok zaradených do EÚ ETS je dôležité - prijať dlhodobé opatrenia na **minimalizovanie rizika carbon leakage** aj po roku 2020,
- v tejto súvislosti SR uprednostňuje **realistickejší prístup** k zníženiu emisií skleníkových plynov oproti navrhovanému cieľu **na úrovni 40%**

Rámec politik klímy a energetiky 2030 pozícia SR

- SR je **proti stanoveniu cieľa pre OZE** ako na úrovni EÚ, tak na národnej úrovni;
 - cieľ pre emisie skleníkových plynov poskytuje dostatočný stimul pre rozvoj OZE v súlade s národnými podmienkami; SR podporuje rozvoj OZE, miera tohto rozvoja však má byť ponechaná na ČK, OZE by nemali byť cieľom, ale **jedným z nástrojov** dosiahnutia hlavného cieľa – znižovania emisií,
- SR **namieta voči prípadnému zámeru definovať cieľ pre rok 2030 v oblasti energetickej efektívnosti**
 - vedomí potenciálu v oblasti úspor energie, ďalšie opatrenia na jeho realizáciu by však mali byť ponechané na rozhodnutí ČK
- dôležité používať **tie metódy** znižovania emisií, ktoré ČK považuje za **najvýhodnejšie** v podmienkach jednotlivých ČK
- takáto flexibilita je dôležitá z hľadiska **minimalizácie nákladov**, ako aj možnosti ovplyvňovať ceny energií a rešpektovania národných kompetencií a vo vzťahu k zadefinovaniu národných energetických mixov

Rámec politík klímy a energetiky 2030 pozícia SR

- dokončenie vnútorného trhu s energiou a budovanie novej energetickej infraštruktúry, vrátane nových prepojení medzi členskými štátmi, dôležitým prvkom na **zníženie cien energií**
- možnosť podpory snahy o zjednodušenie podávania správ a monitoringu politík OZE, zmeny klímy a energetickej efektívnosti a potreby vzájomného informovania o národných rozhodnutiach v oblastiach energetickej a klimateckej politiky,
- navrhovaný „iteratívny“ postup považujeme za **neprimeraný zásah do národných kompetencií**
- **prieniky s pozíciami krajín V4+**

Rámec politik klímy a energetiky 2030

závery ER

- Európska rada potvrdila - v súvislosti s uzavretím globálnej dohody o klíme (21. zasadnutie konferencie zmluvných strán v Paríži v roku 2015), **predloží svoj príspevok najneskôr v prvom štvrtroku 2015**; podobne by tak mali robiť všetky významné ekonomiky na svete
- **dohodnutý rámec politiky EÚ do 2030** - v oblasti politiky znižovania emisií skleníkových plynov, obnoviteľných zdrojov energie a energetickej efektívnosti - bude okrem iného **založený aj na týchto princípoch**:
 - **súlad medzi jednotlivými cieľmi** a ich naplnenie nákladovo efektívnym spôsobom v roku 2030
 - **bezpečnosť dodávok energie** pre domácnosti a podniky a
 - **flexibilita pre členské štáty**, ako tieto záväzky dosiahnu, pričom bude rešpektovaná ich voľba vlastného energetického mixu

Rámec politik klímy a energetiky 2030

závery ER

- Európska rada - **analyzovať dopady návrhov na jednotlivé členské štáty** a vypracovať mechanizmy, ktoré prinesú **spravodlivé rozdelenie úsilia**
- jún 2014 - cieľ čo najrýchlejšie **prijat' rozhodnutie o danom politickom rámci - najneskôr v októbri 2014**
- energetika - prioritou **dobudovanie vnútorného trhu s energiou**, Európska rada vyzvala Komisiu, aby **do júna 2014 navrhla konkrétne ciele, ktoré sa majú dosiahnuť v oblasti prepojení**
- znížiť energetickú závislosť Európy pokiaľ ide o **plyn** - do júna 2014 EK predložiť **komplexný plán znižovania energetickej závislosti EÚ**; prijať opatrenia s cieľom **podporiť Južný koridor**, vrátane rozvoja prepojení vo východnej Európe a preskúmať spôsoby uľahčenia **vývozu zemného plynu zo Severnej Ameriky**
- pokračovať **v znižovaní nákladov na energie**, ktoré znášajú koncoví spotrebitelia; preskúmať systém odvodov na financovanie energetickej politiky, daňovej zložky cien a tiež sieťových nákladov

Ďakujem za pozornosť

Ján Petrovič

sekcia energetiky
Ministerstvo hospodárstva SR
Mierová 19, 827 15 Bratislava
Tel.: 02/ 4854 7024
Email: petrovic@mhsr.sk